

AGENȚIA NAȚIONALĂ
A FUNCȚIONARILOR PUBLICI

RAPORT

Starea eticii în administrația publică din România 2024

Etica organizațională în sectorul public. Ce este?

Alinierea consecventă și aderarea la valori, principii și norme aplicabile care ghidează în practică activitatea organizațională pentru susținerea și prioritizarea interesului public față de interesele private.

Transfer teorie-practică

România, caz de bună practică

- Cadru normativ solid, consacrat, strategic
- Working Group on Bribery
- Convenția Anti-Mită a OCDE în 2023
- Contributor la dezvoltarea și implementarea unor politici și practici eficiente în combaterea corupției și promovarea integrității în sectorul public (OCDE)

Tipologia de încălcarea eticii în administrația publică

- **Utilizarea abuzivă a fondurilor publice si/sau din fonduri europene**
- **Corupție**
- **Conflict de interese**
- **Incompatibilități**
- **Nepotism și favoritism**
- **Gestionarea necorespunzătoare sau accesul neautorizat la date personale sensibile sau securizate**
- **Declarații inexacte sau false în exercitarea funcției publice**

Care e problema?

- Legislația și practica nu se suprapun (OCDE)
- Colectare deficitară de date din sectorul public
- Noile preocupări din domeniul eticii
- Riscurile la integritatea sectorului public în contextul diversificării modalităților de corupție legate de tranziția ecologică, inteligența artificială și interferența străină

Cele mai frecvente provocări de etică în sectorul public

- **Corupția – percepție**
- **Cadrul complex de acte normative**
- **Instituții de control, combatere și responsabilitate**
- **Transparență și acces la informații**
- **Cultura organizațională**
- **Conștientizarea și educarea publicului**

Corupția (în marja de 44-48 în raport de 6 TCI): politică și administrativă

INDICELE DE PERCEPȚIE A CORUPȚIEI 2023

UNIUNEA EUROPEANĂ

64/100

Media generală

Methodology: The CPI is based on data from 18 sources, including surveys, expert assessments, and other reliable sources. The data is collected from 180 countries and territories. The CPI is calculated as the average of the scores from all sources. The data is published annually in the Transparency International (TI) Global Bribe Payers Index (GBPI) and the TI Global Corruption Barometer (TCB).

Scor țară / teritoriu	
90	Danemarca
87	Finlanda
82	Suedia
79	Țările de Jos
78	Germania
78	Luxemburg
77	Irlanda
76	Estonia
73	Belgia
71	Austria
71	Franța
61	Lituania
61	Portugalia
60	Letonia
60	Spania
57	Cehia
56	Italia
56	Slovenia
54	Polonia
54	Slovacia
53	Cipru
51	Malta
50	Croația
49	Grecia
46	România
45	Bulgaria
42	Ungaria

#CPI2023

www.transparency.org/cpi

This work from Transparency International (2023) is licensed under CC BY-ND 4.0

Cele mai frecvente provocări de etică în sectorul public

- **Legislația și cadrele normative** - abordare strategică
- **Decalaj** lege-punere în aplicare
- **Evaluare** *ex ante*, *intermediară*, *ex post*
- **Evaluarea centralizată/descentralizată** Anexe 3 și 4 ale SNA vs indicatori evaluare
- **Statele OCDE**: îndeplinesc o medie de 76% din criteriile privind reglementările referitoare la conflictele de interese, dar numai 40% în ceea ce privește practica. Țările îndeplinesc 67% din criteriile privind gestionarea riscurilor de corupție și auditul, dar numai 33% în ceea ce privește practica.

Cele mai frecvente provocări de etică în sectorul public

- **Transparență și acces la informații** – art. 7 lit. d) prin OUG - excepție de la termenul prevăzut la lit (2)
- **Cultura organizațională**
- **Societatea civilă și cetățenii**
- **Conștientizarea și educarea publicului**

Activitatea consilierilor de etică - obiectivele atelierelor

- 1. Poziționarea eticii organizaționale în administrația publică dar și în activitatea altor instituții publice, cum ar fi cele de învățământ superior;
- 2. Realizarea unui raport asupra eticii în administrația publică în general;
- 3. Evaluarea eficacității instrumentelor de lucru abordate în practica instituțională;
- 4. Stabilirea unor măsuri de îmbunătățire a activității de consiliere etică în administrația publică
- 5. Propuneri de re-elaborare și ajustare a instrumentelor, procedurilor și practicilor din activitatea consilierilor de etică pentru a face față specificului, dinamicii și nevoilor domeniului

Activitatea consilierilor de etică

- Lipsește o cazuistică generală și pe ramuri profesionale - specifice, frecvente, în fiecare ramură $\Leftrightarrow$ spețe soluționate pentru o “jurisprudență unitară”.
- Lipsesc activități de tip training, evenimente de informare pentru angajați despre activitatea consilierilor de etică
- Sprijin explicit de la conducător, alocarea de resurse financiare, materiale, spații anume desemnate, remunerație extra pentru atribuții extra
- Nevoia de “publicitate”
- Lipsește evaluarea impactului administrativ și de conformitate al actelor normative relevante în practica profesională

Activitatea consilierilor de etică

- **Activitate și statut consacrate?**
- **Procedură de numire necompetitivă.** Practica: “**desemnați**” înainte de procedura formală vs. **blocați** să se înscrie în procedura de selecție
- **Abuzuri împotriva avertizorilor de integritate SAU “unealtă pentru abuzurile conducerii împotriva angajaților”**

Recomandări

R1: Hub de etică: schimb de experiență, transfer de expertiză din zona privată (IPC) $\Leftrightarrow$ monitorizarea cazuisticii generale/ pe ramuri profesionale/“jurisprudență unitară”

R2: Consolidarea statutului consilierului de etică

Varianta 1: modificarea statutului consilierului de etică în sensul stabilirii unei ponderi pe care o reprezintă activitatea de consiliere etică din totalitatea atribuțiilor din fișa de post a ocupantului postului, inclusiv cele din norma de bază.

- ***Varianta 2:*** reglementarea separată ca funcție publică corespondentă consilierilor de etică ≥ 50 „desemnare” din interior vs „selecție” din exterior

Recomandări

R3: Monitorizare și evaluare $\Leftrightarrow$ suprapunere legislație și practică $\Leftrightarrow$ colectare de date $\Rightarrow$ reutilizare $\Leftrightarrow$ indicatori $\Leftrightarrow$ monitorizare & evaluare

R4: Codurile de etică $\Leftrightarrow$ procedură și o metodologie de evaluare clară și robustă $\Rightarrow$ procedura de sesizare/solicitare de consiliere $\Leftrightarrow$ publicitate, contact, bază materială

R5: Actualizarea cadrelor de etică/integritate $\Leftrightarrow$ noi riscuri: tranziția ecologică, IA și interferența externă

R6: Cursuri de formare/perfecționare pentru manageri $\Leftrightarrow$ stiluri de conducere care încorporează principiile eticii $\Leftrightarrow$ organizarea, conducerea și cultura eticii în organizații se determină reciproc

R7: Leadership $\Leftrightarrow$ consilierii de etică - set distinct de attribute $\Leftrightarrow$ să inspire o cultură a eticii

Concluzii

DEZBATERE